

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ

«Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах» (Конституція України).

Проблемі гендерної політики присвячено багато книг, статей, праць, і я вирішила зробити свій внесок у дослідження цієї дилеми. Є багато суперечок, щодо, гендерної політики. У різні часи та на різних етапах розвитку людства ця проблема визначалась досить своєрідно і пояснити це фізіологічними відмінностями неможливо. *Гендер* – соціальна і культурна категорія та загальні уявлення, дякуючи яким біологічні відмінності статей переходять на мову культурного та соціального поділу. Поняття гендер від грецького «генос» («походження», «той, що народжує»). „Гендер” увів у соціальні науки Енн Оклей в 70-ті роки ХХ ст. Формування гендерної соціально-економічної культури в суспільстві, реалізація ідей гендерної рівності сприяє ефективному використанню людського потенціалу як жінок, так і чоловіків, а отже, розширенню можливостей людського розвитку.

Соціологи розрізняють чоловіка та жінку за такими ознаками: стать, гендерна ідентифікація, гендерні ролі. Всі люди народжуються рівними – так нам гарантує Конституція та численні закони. Всі народжуються хлопчиками або дівчатками, і змінити цю нерівність значно важче, ніж якусь іншу. Гендерна рівність передбачає однакове відношення та статус як до чоловіка, так і до жінки. Погляд Арістотеля на походження чоловіків і жінок викладений у його роботах з біології. На його думку, жінка з'являється на світ тоді, як процес зростання ще не повністю укомплектований згідно з його природною моделлю. Тож особливість жіночого полягає в тому, що воно позначене дефективне чоловіче

Гендерна рівність є однією з провідних ознак правової держави. Країна зобов'язана забезпечувати дотримання прав людини, які передбачені міжнародним законодавством. Навіть така тоталітарна держава, якою був Радянський Союз, підтримувала гендерну рівність. Кількість жінок, які працювали інженерами, дорівнювала числу чоловіків. У нашій державі почали потроху приділяти увагу цій проблемі. Хоча на початку третього тисячоліття гендерна дискримінація жінок залишила багато проблем: торгівлю жінками, насильство в сім'ях та в суспільстві взагалі, демографічну кризу.

Сучасна ситуація в країні також характеризується нерівністю. Принцип гендерної рівності закріплений в Конституції України. Статті 3, 21, 23, 24 присвячені рівності чоловіків та жінок в усіх сферах життя. Стаття 3 Конституції закріплює рівність чоловіків та жінок в усіх сферах життя. Частина третя ст. 24 Конституції України безпосередньо відноситься до подолання дискримінації стосовно жінок в Україні та наголошує на тому, що рівність прав жінок і чоловіків забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній та культурній діяльності, у здобутті освіти та професійній підготовці, у праці та винагороді за неї. Наразі багато різних організацій проводять опитування щодо того, як люди відносяться до рівності чоловіка та жінки. Не є дивним те, що більшість людей виступають за цю рівність, але, нажаль, нічого не роблять для цього.

Досліджуючи проблему, необхідно звернутися до історичних джерел, у яких значення жінки в суспільстві значно різнилося і постійно змінювалось. Гендерний підхід передбачає те, що відмінності в поведінці й вихованні чоловіків і жінок визначаються не так фізіологічними, анатомічними особливостями, а більше соціально-культурними чинниками. Основними ідеями гендерної політики є: недопущення дискримінації за статевими ознаками, соціальна рівність чоловіків та жінок.

Мені запам'ятався вислів Річарда Армура: «Був час, коли чоловіки правили світом, але потім з'явилася Єва», і він є дуже доречним у розгляді гендерної рівності, адже не можна стверджувати, що Бог створив чоловіка для того, щоб він правив світом.

Для досягнення дискримінація є досить розповсюдженою у всіх сферах суспільного життя. У великому промисловому бізнесі жінки займають тільки 2 відсотки посад, а серед малого та середнього - 20 відсотків. Праця у домашньому господарстві не враховується як продуктивна праця, заробітна плата жінок менша, ніж у чоловіків, хоча працюють жінки на 4–6 годин більше. Чоловіки вважаються стабільнішими працівниками, а жінки вважаються "невигідною" для підприємства так, як вона більше часу приділяє сім'ї, бере декретну відпустку. Жінки мають більше проблем з працевлаштуванням, ніж чоловіки. Таке відношення до жінок пішло ще з давніх часів. Відомий філософ Сократ стверджував: «Три речі можна вважати щастям те, що ти людина, а не дика тварина, що ти грек, а не варвар, що ти чоловік, а не жінка». Такі судження призвели до того, що в сучасній Україні жінки практично відсутні на вищих посадах виконавчої та законодавчої влади. Успішних і відомих політиків жіночої статі чи державних діячів жіночої статі в Україні мало: Ю.Тимошенко, Р.Богатирьова, Л.Супрун, В.Семенюк, Н.Вітренко, І.Богословська ще декілька менш відомих прізвищ і практично все. Про яку гендерну рівність у цій сфері можна говорити!?

Стереотипність людей, які досі розглядають жінку як слабку особистість у порівнянні з чоловіком. Людство вважає, що жінка є не такою важливою у економічній, політичній та суспільній сферах життя. Але ніхто не думає про тих жінок, які самі виховують по 3-4 дитини, які проживають на дитячі гроші або на мінімальну заробітну плату, вони хіба не сильніші ніж чоловіки у цій ситуації? Деякі чоловіки в таких

умовах просто складають руки і не борються з цим. Жінки повинні мати рівні права з чоловіками, вони гідні отримувати заробітну плату не меншу, ніж у чоловіків, працювати не більше за чоловіків.

Головними проблемами сучасної жінки є домашнє насильство, проституція та торгівля жінками, а також особливого загострення набула ситуація сексуальних зазіхань між чоловіком-начальником та жінкою-підлеглою. Часто ми чуємо новини про те, що жінок вивозять у інші країни для сексуального рабства, також багато сюжетів про те, що майже кожного дня в Україні відбуваються зґвалтування жінок. Для того, щоб боротися проти такої дискримінації жінки створили груповий рух під назвою «Феміністський». Фемінізм (англ. Feminism) — рухи та ідеології, які переслідують одну спільну мету: визначення, встановлення і досягнення рівних політичних, культурних, економічних, особистих та соціальних прав для жінок.

Разом з тим не потрібно забувати про чоловіків, адже вони також у деяких випадках підпадають під дискримінацію. Традиційне виховання чоловіків спричиняє більш зневажливе ставлення до свого здоров'я: вони значно рідше звертаються до лікарів, запускають хвороби, у них, як правило, знижене самоусвідомлення вартості здоров'я, як наслідок, тривалість життя чоловіків менша, ніж у жінок. Вони частіше тримають емоції в собі (стереотипи «говорять», що вони сильна стать і не повинні емоції показувати перед людьми), що призводить до хвороб серця. Оскільки чоловіки вважають професію та роботу пріоритетними в своєму житті (так як потрібно утримувати сім'ю), вони не навчені отримувати емоційну підтримку та допомогу від близьких.

Тому гендерний розвиток не можна розглядати винятково як боротьбу за права жінок. Він означає досягнення однакових і широких можливостей розвитку та повної реалізації людського потенціалу як чоловіків, так і жінок з метою утвердження загальнолюдської справедливості та максимального соціально-економічного прогресу людства.

Дуже цікавим є той факт, що вже шість років лідером за індексом гендерної рівності вже шість років є Ісландія. Вона неухильно тримає курс для покращення показників по всіх параметрах, особливо – індексу політичних прав.

Узагальнюючи, можна сказати, що на шляху до встановлення гендерної рівності у суспільстві стоять наступні чинники:

- стереотипи, які знаходяться в нашій свідомості й досі розглядають жінку як слабку у порівнянні з чоловіком істоту, яка є другорядною в суспільному, політичному та економічному житті;
- кризова економічна ситуація (і особливо безробіття, яке часто штовхає жінок на заробітчанство, що іноді призводить до продажу жінок та подальшої сексуальної експлуатації) та переважаючий на ринку праці попит на працівників-чоловіків, а не жінок;
- відсутність національного механізму для забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах суспільного життя.

Отже, можна твердо сказати, що в світі і в Україні існує жіноча та чоловіча дискримінація, але, на щастя, люди активно борються з цим. Рівність чоловіків і жінок має стати реальністю в новій Україні, яка хоче наблизитися до європейських стандартів. Нову Україну повинне будувати молоде покоління, адже тільки від нас залежить наше майбутнє та майбутнє наших дітей.